# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0509U000654

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 18-11-2009

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Литвинко Алла Степанівна

2. Lytvynko Alla Stepanivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор наук

**Аспірантура/Докторантура:** ні

**Шифр наукової спеціальності:** 07.00.07

**Назва наукової спеціальності:** Історія науки й техніки

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 30-10-2009

**Спеціальність за освітою:** 7.080101

**Місце роботи здобувача:** Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України

**Код за ЄДРПОУ:** 13694464

**Місцезнаходження:** 01032, м.Київ, бульв.Шевченка, 60

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 26.189.0

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України

**Код за ЄДРПОУ:** 13694464

**Місцезнаходження:** 01032, м.Київ, бульв.Шевченка, 60

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 29.01.09

**Тема дисертації:**

1. Становлення та розвиток статистичної фізики в Україні (30-60 рр. XX ст.)
2. The becoming and development of statistical physics in Ukraine (30-60-th of XX century)

**Реферат/анотація:**

1. У дисертації вперше в історіографії комплексно досліджено в контексті еволюції світової науки становлення та розвиток статистичної фізики в Україні у 30 60 х рр. XX ст. Доведено, що передісторію статистичної фізики в Україні склали праці з термодинаміки М.Д.Пильчикова та О.П.Грузинцева, з дифузії М.О.Умова, з молекулярної фізики та критичного стану речовини М.П.Авенаріуса, а також теоретичні узагальнення ймовірнісних уявлень М.М.Пирогова, М.М.Шиллера, М.Смолуховського та Т.О.Афанасьєвої-Еренфест. Обґрунтовано, що початок систематичних досліджень у галузі статистичної фізики в Україні пов'язаний з науково-педагогічною діяльністю Л.Д.Ландау в 30 ті рр. XX ст. у Харківському фізико-технічному інституті та Харківському університеті, а саме з його роботами з теорії фазових переходів II роду, теорії плазми та статистичної теорії ядра. Встановлено, що розгортання широкомасштабних досліджень у галузі статистичної фізики в Україні було обумовлено виходом у 1946 р. фундаментальної монографії М.М.Боголюбова "Проблеми динамічної теорії у статистичній фізиці" та запропонованою ним ідеєю ієрархії

часів релаксації у багаточастинкових системах. Висвітлено ключові результати зі статистичної фізики, одержані в Харківському, Дніпропетровському та Донецькому фізико-технічних інститутах, Інституті математики, Інституті фізики, Інституті теоретичної фізики, Інституті металофізики, Інституті фізики конденсованих систем, Інституті проблем матеріалознавства, Інституті фізики напівпровідників, Фізико-технічному інституті низьких температур, Харківському, Київському, Одеському та Львівському університетах; у наукових школах академіків НАН України Л.Д.Ландау, В.І.Данилова, М.М.Боголюбова, О.І.Ахієзера, І.М.Ліфшиця, О.Г.Ситенка, В.Г.Бар'яхтара, І.Р.Юхновського, С.В.Пелетмінського, професора О.З.Голика; а також академіками НАН України Д.Я.Петриною, А.А.Смирновим, членами-кореспондентами НАН України В.П.Шелестом, Е.Г.Петровим, професорами С.Д.Герцрікеном, А.Ю.Глауберманом, А.В.Свідзинським, Г.М.Зинов'євим, Б.В.Струминським та іншими.

2. In dissertation for the first time in historiography the becoming and development of statistical physics in Ukraine in 30-60-th of XX century in the context of evolution of world science was complex investigated. It was well-proven that prehistory of statistical physics in Ukraine based on M.D.Pilchikov and O.P.Gruzincev works in the sphere of thermodynamics, on M.O.Umov works in the sphere of diffusion, on M.P.Avenarius works in the sphere of molecular physics and critical state of matter, and also on the theoretical generalizations of probabilistic presentations made by M.M.Pirogov, M.M.Shiller, M.Smolukhovsky and T.O.Afanassjeva-Ehrenfest. Grounded, that beginning of systematic researches in the field of statistical physics in Ukraine is connected with scientific and pedagogical activity in 30 th of XX century in Kharkiv Institutes for Physics and Technology and Kharkiv university of L.D.Landau, foremost with his works from the theory of phase transitions of II sort, plasma theory and statistical theory of nucleus. It was established that development of large-scale researches in statistical physics in Ukraine was conditioned an output in 1946 of M.M.Bogolyubov fundamental monograph "Problems of dynamic theory in statistical physics" and idea about hierarchy of relaxation times in many-particles system proposed by him. Key results from statistical physics, got in Kharkiv, Dnipropetrovsk and Donetsk Institutes for Physics and Technology, Institute for mathematics, Institute for physics, Institute for theoretical physics, Institute for metal physics (Kyiv), Institute for condensed matter physics (Lviv), Kharkiv, Kiev, Odesa and Lviv universities by V.I.Danilov, L.D.Landau, N.N.Bogolyubov, O.I.Akhiezer, I.M.Lifshits, V.G.Bar'yakhtar, O.G.Sitenko, D.Ya.Petrina, I.R.Yukhnovsky, S.V.Peletminsky, E.G.Petrov, V.P.Shelest, G.M.Zinovjev, B.V.Struminsky, A.V.Svidzinsky, O.Z.Golyk, A.Yu.Glauberman, I.Z.Fisher are reflected.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Храмов Юрій Олексійович

2. Khramov Yurij Oleksiyovych

**Кваліфікація:** д.ф.-м.н., 07.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Савчук Варфоломій Степанович

2. Савчук Варфоломій Степанович

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.01, 07.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ранюк Юрій Миколайович

2. Ранюк Юрій Миколайович

**Кваліфікація:** д.ф.-м.н., 00.08.85

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шендеровський Василь Андрійович
2. Шендеровський Василь Андрійович

**Кваліфікація:** д.ф.-м.н., 01.04.10

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Храмов Юрій Олексійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Храмов Юрій Олексійович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.